

Årsanalys 2017

Bildningsnämnden
2017

1 Verksamhetsbeskrivning

Bildningsnämnden ansvarar för och fullgör kommunens uppgifter inom det offentliga skolväsendet vad gäller förskoleverksamhet, öppen förskola, förskola och pedagogisk omsorg, förskoleklass, grundskola, fritidshem, grundsärskola, gymnasieskola, gymnasiesärskola, den kommunala vuxenutbildningen, särskild utbildning för vuxna samt uppdragsutbildning så som arbetsmarknads- och yrkesinriktade utbildningar. SFI-verksamheten genomförs inom den kommunala vuxenutbildningen utifrån beställning från arbetsmarknadsnämnden.

Bildningsförvaltningens vision är 9 000 stolta barn, elever och studerande i Trelleborg. Barnen, eleverna och de studerande fördelas på 31 förskolor, 16 grundskolor, 12 fritidshem samt grundsärskola som bedrivs på tre av grundskolorna. Gymnasieutbildning, vuxenutbildning och gymnasiesärskola bedrivs på Söderslättsgymnasiet som är uppdelat på två enheter, Bastionen och S:t Nicolai.

2 Verksamhetens måluppfyllelse

I detta avsnitt presenteras nämndens samtliga effektmål tillsammans med analyser avseende måluppfyllelse för respektive mål. För varje mål tydliggörs också tillhörande indikatorer och aktiviteter med förklarande kommentarer kring eventuella avvikelser.

Måluppfyllelse tydliggörs med en av följande färger:

Rött: Målet ej uppnått

Gult: Målet delvis uppnått

Grönt: Målet helt uppnått

Streck: Uppgift saknas

2.1 Analys av nämndens måluppfyllelse

Bildningsnämnden når ett av fyra effektmål för 2017. Därutöver är det två av effektmålen som uppnås till viss del.

2.1.1 Matematikkunskaperna ska förbättras

Barns matematiska utveckling i förskolan

Förskolecheferna inom de kommunala förskoleverksamheterna har besvarat en enkät om matematikundervisning i förskolan. Vidare har dialogsamtal med förskolechefer genomförts. Utifrån dessa framgår det att förskolorna behöver prioritera arbetet med att utveckla strategier för ett målstyrt arbete, men även arbeta med att få en tydlig bild av hur förskollärarna utmanar barnen på deras nivå. Förskolorna bedriver ett medvetet arbete när det gäller barns utveckling och lärande. Det förskolorna utifrån ovan uttrycker är ett behov av att utveckla undervisningen i förskolan till att bli mer målstyrd.

I läroplanen för förskolan lyfts matematiken som kunskapsområde fram på ett mer synligt sätt än tidigare. Det innebär bl.a. att förskolläraren har ett uppdrag att skapa möjligheter för att fördjupa barnens kunskaper i mer tydligt preciserade kunskaper och färdigheter. Ett av målen i förskolan, enligt läroplanen, är att barn utvecklar sin förståelse för rum, form, läge och riktning och grundläggande egenskaper hos mängder, antal, ordning, talbegrepp och antal samt mätning, tid och förändring. Att arbeta med dessa begrepp med de yngsta barnen ställer höga krav på förskollärarens förståelse för matematik.

Utifrån analysen ovan kommer förskolan att arbeta med följande områden:

- utveckla strategier för ett målstyrt arbete men även arbeta med att få en tydlig bild av hur förskollärarna utmanar barnen på deras nivå.
- anordna föreläsningar med workshops inom ämnet matematik för att höja kompetensen hos förskolans personal.

Betygsresultat i matematik för årskurs 6 och 9 i grundskolan

Utifrån kunskapsresultat, lektionsobservationer, samt dialog med rektor, lärare och elever kan bildningsförvaltningen konstatera att matematikundervisningen fortfarande är ett utvecklingsområde. Elevernas matematikresultat i årskurs 6 och 9 visar på en svagt nedåtgående trend för tredje året i rad.

Likvärdigheten i resultatutvecklingen mellan skolorna behöver förbättras. I de hälsosamtal som skolsköterskor har med elever i årskurs 8, har en del elever uttryckt att de inte tror de skall klara kunskapskraven i matematik. Den senaste PISA-undersökningen lyfte fram att svenska 15-åringar värderar matematik och naturvetenskap lägst av alla ämnen. Samtidigt är behöriga lärare inom ämnet matematik en svårrekryterad grupp vilket medför en ytterligare utmaning.

Under läsåret 2015/2016 deltog grundskolorna i Skolverkets satsning Matematiklyftet. Trots en svagt nedåtgående trend i betygsresultaten på totalen, har Matematiklyftet under läsåret 2016/2017 gett positiva resultat på elevernas målpuppfyllelse vid de skolor som har fortsatt implementeringsarbetet. Där implementeringsarbetet har avstannat har det också blivit synligt i elevernas kunskapsresultat.

Grundskolan har formulerat en rad slutsatser med utvecklingsområden för att ange riktningen på matematikundervisningens fortsatta utveckling.

Utifrån analysen ovan kommer grundskolan att arbeta med följande områden:

- utveckla analysarbetet utifrån elevernas resultat och utifrån dessa vidta de åtgärder som analysen visar behövs för att stödja elevernas utveckling och lärande i ämnet
- systematiskt stärka arbetet med att analysera undervisningen, då det är läraren och undervisningen som har störst betydelse för elevernas motivation och progression
- rektorerna ska utveckla arbetet med att stödja lärarna i arbetet med att utveckla undervisningens kvalitet och likvärdighet

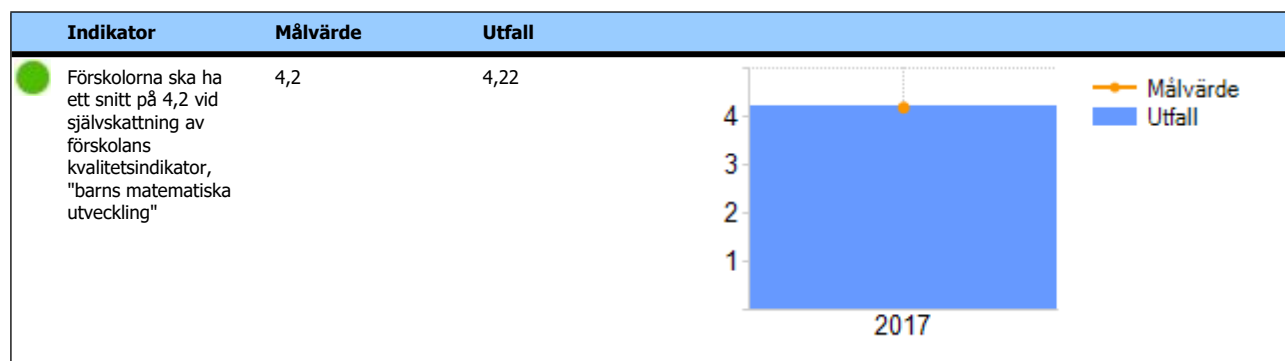
Betygsresultat i matematik för gymnasieskolan

Matematikkurs 1 i gymnasieskolan är till stora delar repetition av grundskolans matematik. Resultaten när det gäller matematikkurs 1 visar en positiv resultatutveckling när det gäller såväl de yrkesförberedande som de högskoleförberedande programmen. Matematik är dock fortfarande ett utvecklingsområde inom gymnasieskolan. Det finns elever som varje år går ut gymnasiet utan examen eller studiebevis. De vanligaste ämnena som dessa elever får underkänt i är svenska och matematik. Matematikkurs 2b var den kurs där flest antal elever på högskoleförberedande program fick underkänt. Detta är en orsak till att en del elever inte når de 2250 godkända poäng som krävs för att få en gymnasieexamen. Av de elever som läste matematikkurs 2b var det 7 procent av eleverna som inte nådde examen enbart på grund av betyget från denna kurs.

Gymnasieskolan har formulerat en rad slutsatser med utvecklingsområden för att ange riktningen på matematikundervisningens fortsatta utveckling.

Utifrån analysen ovan kommer gymnasieskolan att arbeta med följande områden:

- utveckla analysarbetet utifrån elevernas resultat och utifrån dessa vidta de åtgärder som analysen visar behövs för att stödja elevernas utveckling och lärande i ämnet
- systematiskt stärka arbetet med att analysera undervisningen, då det är läraren och undervisningen som har störst betydelse för elevernas motivation och progression
- rektorerna ska utveckla arbetet med att stödja lärarna i arbetet med att utveckla undervisningens kvalitet och likvärdighet

Indikator	Målvärde	Utfall	
<div></div> Elever i åk 6 med lägst betyget E i matematik, kommunala skolor, andel (%)	100	87	<p>Bar chart showing the percentage of students in grade 6 with the lowest grade E in mathematics for municipal schools. The y-axis ranges from 20 to 100. The x-axis shows the years 2015, 2016, and 2017. The target (Målvärde) is 100%. The national average (Riket) is approximately 90%. The actual results (Utfall) are approximately 90% in 2015, 90% in 2016, and 87% in 2017.</p>
<div></div> Elever i åk 9 med lägst betyget E i matematik, kommunala skolor, andel (%)	100	88	<p>Bar chart showing the percentage of students in grade 9 with the lowest grade E in mathematics for municipal schools. The y-axis ranges from 20 to 100. The x-axis shows the years 2015, 2016, and 2017. The target (Målvärde) is 100%. The national average (Riket) is approximately 88%. The actual results (Utfall) are approximately 90% in 2015, 90% in 2016, and 88% in 2017.</p>
<div></div> Andel (%) elever med betyg A-E i matematikkurs 1 (Yrkesprogram)	minst 100 %	94,9 %	<p>Bar chart showing the percentage of students with grades A-E in mathematics course 1 (Vocational program). The y-axis ranges from 20 to 100. The x-axis shows the years 2015, 2016, and 2017. The target (Målvärde) is at least 100%. The national average (Riket) is approximately 95%. The actual results (Utfall) are approximately 90% in 2015, 90% in 2016, and 94.9% in 2017.</p>
<div></div> Andel (%) elever med betyg A-E i matematikkurs1 (Högskoleförberedande program)	minst 100 %	100 %	<p>Bar chart showing the percentage of students with grades A-E in mathematics course 1 (University preparatory program). The y-axis ranges from 20 to 100. The x-axis shows the years 2015, 2016, and 2017. The target (Målvärde) is at least 100%. The national average (Riket) is approximately 100%. The actual results (Utfall) are 100% in 2015, 100% in 2016, and 100% in 2017.</p>

Aktivitet	Status	Status	Slutdatum	Kommentar
Screening genomförs med fokus på taluppfattning i samtliga årskurser inom grundskolan samt åk 1 på gymnasiet	✓	Avslutad	2017-12-31	Screening av taluppfattning kommer att fortsätta genomföras varje år.
Analys av kvalitetskriterier, screening, NP och betygsresultat	!	Försenad	2017-12-31	Kvalitetsutvecklare stödjer skolorna i analysarbetet bl.a. med hjälp av att studera matematikresultat, genomföra verksamhetsbesök, fördjupa analyser och ta fram insatser för ökad måluppfyllelse..
Nätverksträffar för matematiklärare med fokus på kollegialt lärande inom språk- och kunskapsutvecklande arbetssätt i matematik	✓	Avslutad	2017-12-31	

2.1.2 Fler elever från gymnasiets yrkesprogram ska vara anställningsbara direkt efter avslutade studier

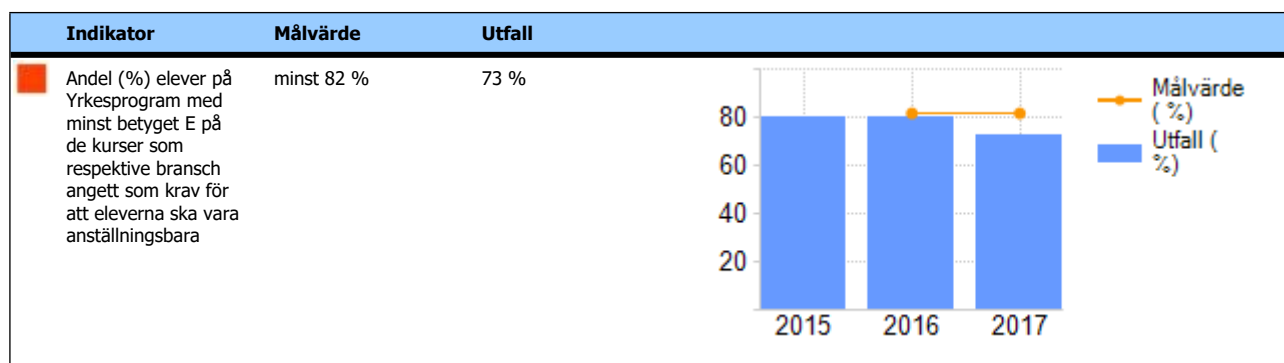

För att säkerställa att elever inom yrkesprogrammen uppnår anställningsbarhet efter avslutade studier, även om de inte tar sin examen, bedriver gymnasieskolan ett samverkansarbete med programspecifika branscher. I samverkan med dessa identifieras vilka kurser branscherna ställer som krav för anställningsbarhet. Det medför att gymnasieskolan tillser att eleverna får tillgång till den kompetens som branscherna anser att de är i behov av.

Resultatet för 2017 visar att färre antal elever har klarat kraven för de branschspecifika kurserna.

Utifrån resultatet ovan kommer gymnasieskolan att:

- Analysera resultatet med stöd av eleverna

Aktivitet	Status	Status	Slutdatum	Kommentar
Projekt Samverkan Skola Arbetsliv		Försenad	2017-12-31	Projektet, med extern finansiering, kommer fortsätta under 2018 och planeras i dagsläget att även fortsätta fram tom 2020.
ESF-projektet "Raka vägen" (ur europeiska socialfonden)		Pågående	2019-04-30	

2.1.3 Läsförståelse och skrivförmåga ska förbättras

Barns språkliga och kommunikativa utveckling

Att behärska språket, att kunna förstå, göra sig förstådd och interagera med andra är förutsättningar för ett aktivt deltagande i samhällslivet och är således en demokratifråga. Det finns förutsättningar och villkor som består över tid för att en person ska kunna lyckas i sitt läsande och skrivande. En sådan aspekt är läsarens och skrivarens mer grundläggande språkliga förmågor, som att ha ett stort ordförråd, kunna minnas och återge kortare och längre textavsnitt samt att vara en aktiv språkdeltagare.

Det är ofta stor spännvidd när det gäller den språkliga förmågan mellan barn i barngrupp och mellan eleverna i en klass och det beror på vilka erfarenheter och upplevelser de getts möjlighet att ta del av och fått möjlighet att bygga ett språk om.

Språkutveckling i förskolan

Barn utvecklar ofta sin läsförmåga långt före skolstarten, genom att vuxna läser, sjunger, genom spel, TV och annat. De har alltså redan egna erfarenheter av skriftspråk när de kommer till förskolan, som de också gärna delar med sina kamrater. Populärkultur bidrar till att skapa en språklig gemenskap för barnen, oavsett kulturell och socioekonomisk bakgrund.

Resultaten av den skattning som genomförts i förskolan visar på att förskolan bedriver ett gott arbete med att stimulera barnens språkliga utveckling.

För att säkerställa en likvärdig bedömning av förskolornas arbete kommer förskolorna att:

- genom kollegialt lärande skapa samsyn kring kvalitetsindikatorerna för området i skattningsverktyget

Läs- och skrivutveckling i grundskolan

Resultaten visar på att elever med svenska som andraspråk och eleverna i åk 9 förbättrat sina resultat när det gäller svenska språket. I årskurs 6 visar resultatet en svag nedgång.

Analys

Inom grundskolan har ett medvetet arbete med undervisningens organisation genomförts. Detta i syfte att i högre utsträckning se till att elever ges muntlig återkoppling på sina skrivna texter för att ges stöd och strategier att utveckla sitt skrivande, som ett led i att utveckla den formativa bedömningen. Arbetet med att utveckla kamratbedömning och att synliggöra för eleverna vad sådan bör innehålla gör att eleverna tränas i att förstå kvalitetsaspekter i en text samtidigt som denna medvetenhet gör att de kan använda varandra som stöd för sitt lärande. För att säkerställa att eleverna ständigt ges det stöd och de utmaningar som var och en behöver så genomförs resultatsammanställningar två gånger per termin för att på så sätt säkerställa att alla elever ges adekvata förutsättningar att utvecklas så långt som möjligt. Ett arbete med utveckling av skolbiblioteken och samverkan med skolbibliotekarierna har påbörjats och anses ge gott stöd på området.

Läslýftet har genomförts inom samtliga skolor och har utvecklat elevernas lässtrategier. Elevernas läsförmåga är avgörande för hur väl de kan tillgodogöra sig undervisningen även i andra ämnen. Textsamtal är vanligt förekommande och organiseras på olika sätt för att eleverna kontinuerligt ska utveckla sina egna förmågor att ta sig an olika typer av texter. Resultatet av detta arbete är ännu inte synligt på ett generellt plan. Det som är synligt är att elever med svenska som andraspråk lär sig behärska det svenska språket ganska snabbt och där är ett medvetet arbete med läs- och skrivstrategier viktigt.

För att fortsatt utveckla elevernas läs- och skrivkunnighet kommer grundskolan att:

- Fortsätta med implementeringen av läslýftet så att undervisningen på ett strukturerat sätt stödjer elevernas språkutveckling

Läs- och skrivförmågan i gymnasieskolan

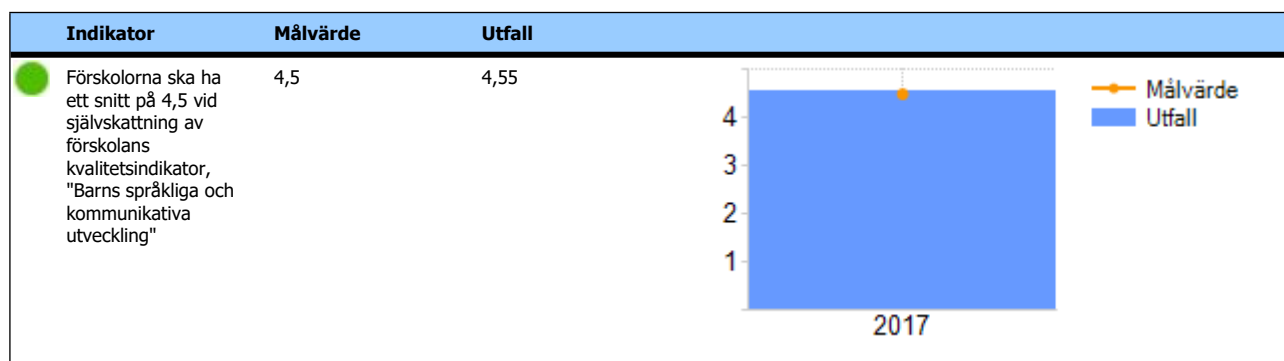
Betygsresultaten i svenska 1 visar att målvärdet uppnåtts.

Analys

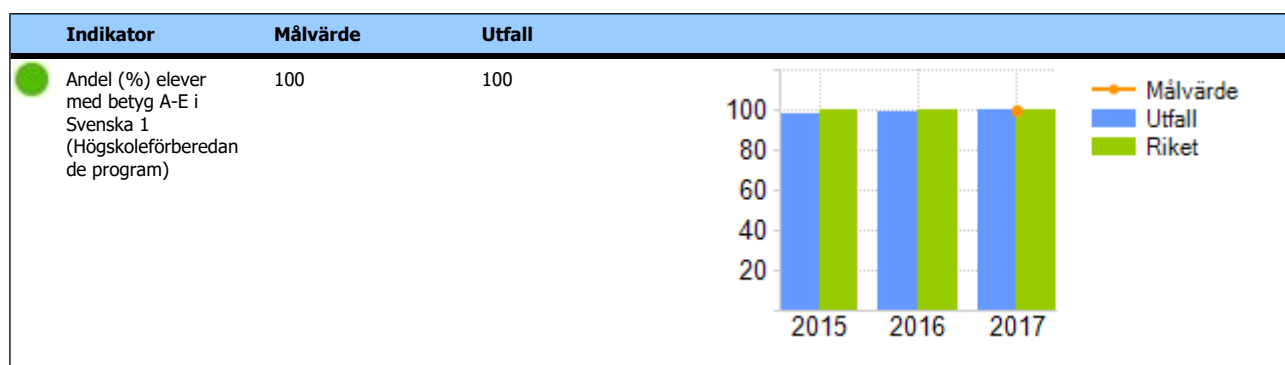
Det medvetna arbete som bedrivs inom gymnasieskolan med språkutvecklande undervisning har betydelse för dessa resultat. Inom gymnasieskolan har lärarna i högre utsträckning börjat samplanera ämnesområden vilket gör att svenska språket tränas och bedöms mer allsidigt. Svenska språket är ett av de ämnen som elever upplever som svårast och som föranleder en högre andel F i de högre årskurserna och så ser det ut även nationellt enligt Skolverket.

För att fortsatt utveckla elevernas läs- och skrivkunnighet kommer gymnasieskolan att:

- Fortsatt implementera språkutvecklande undervisning

Indikator	Målvärde	Utfall													
<div></div> Elever i åk 6 med lägst betyget E i svenska, kommunala skolor, andel (%)	100	88,5	<p>Bar chart showing the percentage of students in grade 6 with the lowest grade E in Swedish in municipal schools for the years 2015, 2016, and 2017. The y-axis ranges from 0 to 100. The target (Målvärde) is 100, indicated by an orange dot. The actual results (Utfall) are shown in blue bars, and the national average (Riket) is shown in green bars.</p> <table><tr><th>År</th><th>Utfall (%)</th><th>Riket (%)</th></tr><tr><td>2015</td><td>95</td><td>95</td></tr><tr><td>2016</td><td>95</td><td>95</td></tr><tr><td>2017</td><td>88,5</td><td>95</td></tr></table>	År	Utfall (%)	Riket (%)	2015	95	95	2016	95	95	2017	88,5	95
År	Utfall (%)	Riket (%)													
2015	95	95													
2016	95	95													
2017	88,5	95													
<div></div> Elever i åk 6 med lägst betyget E i svenska som andraspråk, kommunala skolor, andel (%)	100	71,9	<p>Bar chart showing the percentage of students in grade 6 with the lowest grade E in Swedish as a second language in municipal schools for the years 2015, 2016, and 2017. The y-axis ranges from 0 to 100. The target (Målvärde) is 100, indicated by an orange dot. The actual results (Utfall) are shown in blue bars, and the national average (Riket) is shown in green bars.</p> <table><tr><th>År</th><th>Utfall (%)</th><th>Riket (%)</th></tr><tr><td>2015</td><td>70</td><td>65</td></tr><tr><td>2016</td><td>70</td><td>60</td></tr><tr><td>2017</td><td>71,9</td><td>60</td></tr></table>	År	Utfall (%)	Riket (%)	2015	70	65	2016	70	60	2017	71,9	60
År	Utfall (%)	Riket (%)													
2015	70	65													
2016	70	60													
2017	71,9	60													
<div></div> Elever i åk 9 med lägst betyget E i svenska som andraspråk, kommunala skolor, andel (%)	100	65,6	<p>Bar chart showing the percentage of students in grade 9 with the lowest grade E in Swedish as a second language in municipal schools for the years 2015, 2016, and 2017. The y-axis ranges from 0 to 100. The target (Målvärde) is 100, indicated by an orange dot. The actual results (Utfall) are shown in blue bars, and the national average (Riket) is shown in green bars.</p> <table><tr><th>År</th><th>Utfall (%)</th><th>Riket (%)</th></tr><tr><td>2015</td><td>85</td><td>60</td></tr><tr><td>2016</td><td>65</td><td>65</td></tr><tr><td>2017</td><td>65,6</td><td>50</td></tr></table>	År	Utfall (%)	Riket (%)	2015	85	60	2016	65	65	2017	65,6	50
År	Utfall (%)	Riket (%)													
2015	85	60													
2016	65	65													
2017	65,6	50													
<div></div> Elever i åk 9 med lägst betyget E i svenska, kommunala skolor, andel (%)	100	98,2	<p>Bar chart showing the percentage of students in grade 9 with the lowest grade E in Swedish in municipal schools for the years 2015, 2016, and 2017. The y-axis ranges from 0 to 100. The target (Målvärde) is 100, indicated by an orange dot. The actual results (Utfall) are shown in blue bars, and the national average (Riket) is shown in green bars.</p> <table><tr><th>År</th><th>Utfall (%)</th><th>Riket (%)</th></tr><tr><td>2015</td><td>98</td><td>95</td></tr><tr><td>2016</td><td>98</td><td>95</td></tr><tr><td>2017</td><td>98,2</td><td>95</td></tr></table>	År	Utfall (%)	Riket (%)	2015	98	95	2016	98	95	2017	98,2	95
År	Utfall (%)	Riket (%)													
2015	98	95													
2016	98	95													
2017	98,2	95													
<div></div> Andel (%) elever med betyg A-E i Svenska 1 (Yrkesprogram)	100	98,6	<p>Bar chart showing the percentage of students with grades A-E in Swedish 1 (Vocational program) for the years 2015, 2016, and 2017. The y-axis ranges from 0 to 100. The target (Målvärde) is 100, indicated by an orange dot. The actual results (Utfall) are shown in blue bars, and the national average (Riket) is shown in green bars.</p> <table><tr><th>År</th><th>Utfall (%)</th><th>Riket (%)</th></tr><tr><td>2015</td><td>98</td><td>98</td></tr><tr><td>2016</td><td>98</td><td>98</td></tr><tr><td>2017</td><td>98,6</td><td>98</td></tr></table>	År	Utfall (%)	Riket (%)	2015	98	98	2016	98	98	2017	98,6	98
År	Utfall (%)	Riket (%)													
2015	98	98													
2016	98	98													
2017	98,6	98													

Aktivitet	Status	Status	Slutdatum	Kommentar
Kompetensutveckling via läslýft för hela grundskolan, förskolan och delar av gymnasieskolan		Pågående	2018-12-31	Förskolan: Bedrivs enligt modulerna som Skolverket utformat. Grundskolan: Läslýft genomfört på samtliga enheter.
Verksamhetsbesök, av förskolechef/rektor eller den som förskolechef/rektor delegerat uppgiften till, med fokus på språkutvecklande arbetssätt		Försenad	2017-12-31	Förskolan: Genomförs som del av deltagandet i Ifous programmet, Undervisning i förskolan. Grundskolan/grundsärskolan: Genomförs som del av deltagandet i Ifous programmet Inkluderande lärmiljöer samt utifrån pedagogiskt ledarskap generellt.
Kompetensutveckling om språkliga svårigheter/språkstörning		Avslutad	2017-12-31	Parallellt med att fortbildningar inom området genomförts har den Centrala stödorganisationen (CSO) under 2017 utarbetat ett fortbildningsprogram för samtliga utbildningsverksamheter i kommunen. Sjösetts under 2018.
Analys av kvalitetskriterier, NP och betygsresultat		Försenad	2017-12-31	Förskolan: Måluppfyllelsen är hög och har högre utfall jämfört med målvärdet. Inom förskolan genomförs en översyn för att utveckla samsyn vad gäller kvalitetskriterier samt komplettera dessa med lärandeindex.

2.1.4 Kuststad 2025; Utveckla förutsättningar till högre utbildning i Trelleborgs kommun

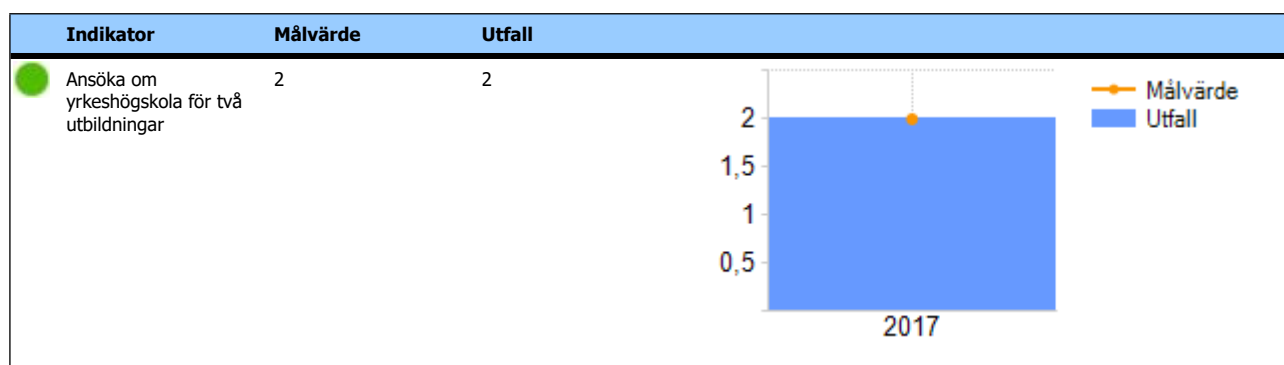

Ansöka om minst två yrkeshögskoleutbildningar

I början av september 2017 arbetade bildningsförvaltningen fram tre ansökningar om yrkeshögskoleutbildningar. Utbildningarna är följande:

- Specialistutbildad undersköterska inom organisation och ledarskap
- Specialistutbildad undersköterska inom välfärdsteknik
- Studiehundare med IKT kompetens för flerspråkiga elever

Den 26 januari 2018 fick Trelleborgs kommun och bildningsförvaltningen klartecken för att starta två av de tre yrkeshögskoleutbildningar som bildningsförvaltningen ansökt om att få starta.

Aktivitet	Status	Status	Slutdatum	Kommentar
Ansöka om Yrkeshögskola	✓	Avslutad	2017-09-30	
Stärka samarbetet med närliggande lärosäten	!	Försenad	2017-12-31	Förskolan och grundskolan/grundsärskolan: Samarbete finns med Kristianstads högskola och Malmö universitet genom att ha VFU studerande. Numera även handledarutbildning kopplad till Malmö universitet.
Starta ett fjärde år på teknikprogrammet	!	Försenad	2017-08-31	

3 Ekonomi

3.1 Resultat

Bildningsnämnden redovisar ett negativt resultat för 2017 om -3,2 mnkr, en budgetavvikelse motsvarande 0,3% av omsättningen.

Bildningsnämndens negativa resultat hänförs i huvudsak till ökade personalkostnader och kostnader för köp av verksamhet från annan kommun och fristående enheter. Dessa kostnadsökningar kan i huvudsak förklaras genom att antalet barn i förskolan och antalet elever i grundskolan och gymnasiet har ökat jämfört med den befolkningsplan och de förutsättningar som låg till grund för kommunfullmäktiges beslut om budget 2017. Kommuninvånarantalet i åldrarna 1-18 år blev betydligt fler än vad kommunen planerade för och utifrån den kommunövergripande resursfördelningsmodellen borde bildningsnämnden enligt utfallet ha blivit kompenserade med 15,2 mnkr mer i budgeten för 2017 och bildningsnämnden resultat hade då istället redovisat ett överskott motsvarande 11,6 mnkr.

Redovisning per verksamhet

Verksamheterna förskola, pedagogisk omsorg och öppen förskola redovisar ett resultat på -4,7 mnkr. Underskottet beror till största del på ökade personalkostnader och ersättningar till andra kommuner och fristående enheter. Bildningsnämnden hade 34 fler barn i verksamheten än vad som kompenserats för i i budgeten vilket motsvarar ca 3,4 mnkr.

För verksamheterna förskoleklass, grundskola och grundsärskola redovisas också ett negativt resultat, -4,1 mnkr. Även i dessa verksamheter kan underskottet delvis hänföras till ökade personalkostnader i form av vikariekostnader. Elevantalet inom kommunens egna skolor har följt prognosen. Kostnaderna för köp av skolplatser i andra kommuner och på fristående enheter har varit högre än budgeterat vilket kan förklaras av att fler elever än prognostiserat valt fristående enheter eller enheter i andra kommuner.

Fritidshemsverksamheten redovisar ett positivt resultat, 0,5 mnkr.

Gymnasieskolan och gymnasiesärskolan redovisar ett underskott motsvarande -0,4 mnkr. Detta trots en ökning av elevantalet.

Vuxenutbildningen redovisar ett underskott på -4,1 mnkr. Underskottet hänförs i huvudsak till den beställning som arbetsmarknadsförvaltningen gjorde inför 2017 som innebar 2,1 mnkr mindre i intäkter än

budgeterat. Bildningsnämnden har utifrån denna beställning inte lyckats ställa om verksamheten i den omfattningen som beställningen avsåg. Vidare har vuxenutbildningens kostnader ökat till följd av regeringens beslut om utökad rätt till Komvux på gymnasial nivå. Trelleborgs kommun har genom finansieringsprincipen och genom de generella statsbidragen blivit kompenserade för det ökade åtagandet (ca 2,4 mnkr) men vuxenutbildningen har i sin tur inte erhållit någon kompensation för detta. (Dnr: KS 2017/361)

Verksamheten administration visar ett överskott motsvarande 2,7 mnkr. Överskottet hänförs till minskade personalkostnader då några planerade tjänster inte tillsatts eftersom förvaltningen sett ett behov av att reducera sina kostnader. Kostnader för utredningsarbetet och företagshälsovård har också varit lägre än budgeten för 2017.

Skolskjutsverksamheten redovisar ett överskott om 2,2 mnkr. Detta beror i huvudsak på minskade taxikostnader till följd av bildningsnämndens beslut om att inte längre erbjuda skolskjuts till elever som väljer annan skola, utöver vad som gäller enligt gällande lagstiftning och rättspraxis. Budgeten för taxikostnader var också något högre än tidigare. Ökade interna intäkter kopplat till fler utförda extratransporter med kommunens skolbussar och lägre personalkostnader är också förklaringar till överskottet.

Elevhälsan visar ett överskott motsvarande 3,3 mnkr. Överskottet beror i huvudsak på ökade statbidragsanslag samtidigt som förvaltningen har haft svårt att rekrytera personal inom elevhälsans område, vilket i sin tur har inneburit förseningar vid tillsättningar av tjänster och lägre personalkostnader.

För verksamheterna skolnämnd (0,4 mnkr), AV-media (0,4 mnkr) och studie och yrkesvägledning (0,6 mnkr) redovisas ett mindre positivt resultat.

Årsbokslut

(tkr)	Utfall 2017	Budget 2017	Avvikelse 2017
Verksamhetens intäkter	163 818	140 807	23 011
-varav bidrag	88 742	68 783	19 959
-varav taxor och avgifter	37 622	41 384	-3 762
-varav övriga intäkter	37 454	30 640	6 814
			-
Verksamhetens kostnader	-1 188 389	-1 162 186	-26 203
-varav personalkostnader	-728 004	-723 455	-4 549
-varav lokalkostnader	-138 437	-139 107	670
-varav kapitalkostnader	-5 963	-6 607	644
-varav övriga kostnader	-315 985	-293 017	-22 968
			-
Summa nettokostnader	-1 024 571	-1 021 379	-3 192

Budgeten för kurser, konferenser och representation är för helåret 2017 bokförda som en personalkostnad. I samband med att kommunen införde nytt personalsystem (maj 2017) förändrades bokföringen för dessa poster till övriga kostnader. Effekten av förändringen innebär att resultat för övriga kostnader borde justeras upp med 5,5 mnkr, medan resultatet för personalkostnader borde justeras ner med motsvarande kostnad.

3.2 Investeringar

Bildningsnämndens största investeringsanslag 2017 var nämndens investeringsram som användes till olika reinvesteringar för förvaltningens olika enheter (4,7 mnkr). Utfallet för investeringsramen var 0,64 mnkr lägre än budget.

Inventarieanslag fanns också för inventarieinköp till Klämmans förskola (0,2 mnkr) samt Skegrie skola (0 mnkr).

Inga investeringsprojekt ska slutredovisas i samband med bokslut 2017.

Investering

Projekt (tkr)	Utfall 2017	Budget 2017	Avvikelse 2017	Tot ack Utfall	Tot Budget	Slutprognos (hela proj)	Avvikelse (hela proj)
43 398 Skegrie skola inventarier	0	3 150	3 150	0	3 150	3 150	0
45 568 Klämmans fsk inventarier	157	1 200	1 043	157	1 200	1 200	0
Nämndsprojekt	4 058	4 700	642	4 058	4 700	4 700	0
Tot	4 215	9 050	4 835	4 215	9 050	9 050	0

4 Årets viktigaste händelser

Barn- och elevantalen ökar i bildningsförvaltningens verksamheter. Det innebär ökade krav på ett ändamålsenligt och effektivt lokalkapacitets- och lokalförsörjningsarbete, att undervisning och organisation möter arbetet med större barn- och elevgrupper, samtidigt som varje barns och elevs specifika behov tillgodoses. För att skapa bästa möjliga förutsättningar bedrivs ett nära samverkansarbete med berörda förvaltningar. Bildningsnämnden har vidare fattat beslut om ny resursfördelningsmodell, gjort omfattande satsningar för att utbildningsverksamheten i kommunen i högre grad ska vila på vetenskaplig grund samt prioriterat att bygga upp en förvaltningsövergripande stödorganisation. Allt i syfte att utveckla undervisningens kvalitet, förstärka elevhälsoarbetet, öka likvärdigheten och rättssäkerheten. Ett omfattande digitaliseringsarbete har påbörjats, både i syfte att utveckla undervisningen och i syfte att underlätta och effektivisera för medborgare genom exempelvis e-tjänster. För att säkerställa att personuppgifter i bildningsnämndens verksamheter hanteras i enlighet med den nya dataskyddsförordningen (GDPR) har en projektgrupp tillsatts.

Ökande barn- och elevantal

Ökande barn- och elevantal ställer stora krav på att rekrytera behörig personal. Vissa ämneskategorier är särskilt svårrekryterade. Ökande barn- och elevantal ställer också högre krav på ytterligare och ändamålsenliga lokaler.

Strategiskt lokalförsörjningsarbete

Bildningsnämndens lokalbehovsanalyser har under flera år visat på ett behov av nya förskoleplatser och skolplatser inom grundskolan. Det handlar både om ökande behov och om möjligheter att utveckla befintliga verksamheter. Kommunfullmäktige har i det sammanhanget fattat beslut om att genomföra flera större investeringar. Nybyggnad av Lillevångskolan och Vannhögskolan, om- och tillbyggnad till Skegrie skola, nybyggnad av förskola i Skegrie och ombyggnad av Klämmans förskola pågår. Beslut har också fattats om om- och tillbyggnader av Väståkraskolan och Gertrudsgårdens förskola. Dessa investeringar är dock inte tillräckliga för att möta de snabbt ökande behoven av nya förskole- och skolplatser. Behoven är störst och ökar snabbast inom tätorten. Nu ökar dessutom antalet barn i förskole- och skolåldern snabbare jämfört med vad tidigare prognoser har visat. I dagsläget råder akut brist på platser inom både förskolan och grundskolan. Inför höstterminen 2016 etablerades tillfälliga skolplatser i paviljonger vid Ljunggrenska skolan. Beslut har också fattats om etablering av paviljonger vid Kattebackskolan. Inför vårterminen 2018 pågår planering för flera tillfälliga lösningar som ska möta de ökande behoven inom förskolan.

För att möta befintliga och fortsatt ökande behov av förskole- och skolplatser måste det strategiska lokalförsörjningsarbetet utvecklas. Bildningsförvaltningen ser på en kommunövergripande nivå behov att utveckla samverkan mellan kommunstyrelsen och berörda nämnder för att säkerställa finansiering av och platser för byggnation av nya förskolor och skolor. Det finns också behov av att utveckla prognosarbetet för ökad träffsäkerhet och för att möjliggöra en planering på längre sikt än de ca 5 år som befolkningsplanen idag ger uppgift om på delområdesnivå. Efter ett antal år med sjunkande elevantal finns nu också behov att närmare utreda och beakta Söderslättsgymnasiets framtida behov av lokaler när elevantalen åter ökar.

Kapacitetsutredning initierad

De ökande barn- och elevantalen ställer stora krav på verksamheterna i en redan ansträngd lokalsituation.

På förvaltningsnivå finns framförallt ett behov att kartlägga befintliga lokalers kapacitet och kvalitet. I det arbetet är bildningsförvaltningen beroende av samverkan med andra kommunala förvaltningar, framför allt serviceförvaltningen som svarar för kommunens lokalförsörjning. En kapacitetsutredning, som utifrån en likvärdig bedömning ska visa befintlig kapacitet och ge förslag till åtgärder för att utöka kapaciteten i befintliga lokaler, pågår under ledning av projektledare på serviceförvaltningen. Utredningen ska vara klar för samtliga verksamheter, dvs. för förskolan, grundskolan och gymnasie-/vuxenutbildningen, till den sista mars 2018 så att den kan ligga till grund för 2018 års uppdatering av lokalbehoven. Pga. det akuta läget när det gäller placering av elever, så prioriteras grundskolan och framför allt grundskoleenheterna inom tätorten.

Utbildning på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet

IFOUS program i förskolan och grundskolan med inriktning; *Undervisning i förskola* och *Inkluderande lärmiljöer* i grundskolan/grundsärskolan. Genom att systematiskt arbeta för en utbildning på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet, och i samverkan med flera andra kommuner, säkerställer bildningsförvaltningen ett långsiktigt förbättringsarbete som dessutom vidmakthålls och förstärks genom utarbetade nätverk. Inkluderande lärmiljöer är vidare en förvaltningsövergripande strategi i syfte att utveckla undervisning, psykosocial lärmiljö och den fysiska lärmiljön på sådant sätt att undervisningen i högre grad tillgodoser och stödjer varje enskilt barn, elev och studerande att nå utbildningens mål och i övrigt utvecklas så långt som möjligt utifrån sina förutsättningar.

System och IT

Bildningsnämnden antog en ny IKT-strategi som stödjer, inspirerar och vägleder skolledare, lärare och övrig personal i deras användande av digitala verktyg. Digitala tjänster som införts i syfte att underlätta och effektivisera för medborgare och personal är bland annat e-tjänst för skolval och webansökan för vuxenutbildningen. Bildningsförvaltningen har även påbörjat arbetet med att digitalisera, utveckla och effektivisera skolskjutsprocessen. Utveckling av bildningsförvaltningens analysverktyg pågår vilket förväntas medföra att förvaltningen på ett lättare sätt kan analysera, kvalitetssäkra och följa resultaten i verksamheterna. Med anledning av den nya dataskyddsförordningen (GDPR) har en projektgrupp tillsatts för att säkerställa att personuppgifter i bildningsnämndens verksamheter hanteras i enlighet med den nya dataskyddsförordningen (GDPR).

Stödorganisation på plats

Central stödorganisation (CSO): Genom en omorganisation av redan befintlig verksamhet finns sedan höstterminen 2017 en central stödorganisation. Den centrala stödorganisationen leds av en resurschef och riktar sina insatser till förskola, förskoleklass, grundskola, fritidshemsverksamhet, grundsärskola, gymnasieskola och gymnasiesärskola. Arbetet inriktas mot att vara främst förbyggande och hälsofrämjande för att stödja samtliga barns och elevers utveckling mot utbildningens mål. Inom den centrala stödorganisationen arbetar psykologer, logopedier, tal- och språkpedagog, hörselpedagog, pedagog inom skoldatatek och specialpedagog.

Kvalitets- och myndighetsavdelning: Under 2017 inrättade bildningsförvaltningen en kvalitets- och myndighetsavdelning. Avdelningen leds av en kvalitetschef och arbetar med kvalitets- och myndighetsfrågor, såväl kommunövergripande som riktat mot bildningsförvaltningens samtliga verksamheter. Inom kvalitets- och myndighetsavdelningen arbetar skoljurist, handläggare, utredare, kvalitetsutvecklare matematik, kommunikatör, utvecklingsledare skola och arbetsliv, rekryteringskoordinator skola arbetsliv och samordnare skola arbetsliv.

Samverkan skola arbetsliv: Skola Arbetsliv Trelleborg utgör en del av kvalitets- och myndighetsavdelningen och arbetar för en ökad samverkan mellan utbildning och arbets-/näringsliv för att barn, elever och studerande ska rustas inför ett framtida arbetsliv. Arbetet innefattar att utveckla och systematisera hållbara strukturer och metoder som ger stöd för en bred vägledning, vilket är hela skolans ansvar. Inom Skola Arbetsliv Trelleborg arbetar utvecklingsledare, rekryteringskoordinator samt samordnare.

Internationalisering av utbildning

Söderslättsgymnasiet har för andra året i rad haft ett samarbete med WAGA- World Amateur Golfer's Asociation. Eleverna har genom detta möjligheten att ta del av arbetet med att bygga upp samt medverka i genomförandet av en internationell golftävling i ett annat land.

Syftet med internationaliseringsprojektet är att förbereda kommunens elever och vidga deras perspektiv när det gäller ett framtida arbetsliv. Genom projektet ges eleverna också möjlighet att utveckla sina förmågor att göra medvetna, etiska ställningstaganden grundade på kunskaper och personliga erfarenheter i ett jämförande perspektiv, mellan Sverige och det aktuella landet för APL (arbetsplatsförlagt lärande). Genom

att göra sin APL i ett annat land förbereds eleverna inom det livslånga lärandet ur ett globalt perspektiv och detta faller väl ut inom ramen för EU:s åtta nyckelkompetenser.

Målet är vidare att höja yrkesprogrammets attraktivitet genom internationellt samarbete där kopplingen mellan yrkesutbildning och arbetsliv leder till att fler yrkesutbildade elever möjliggörs inträde på arbetsmarknaden direkt efter avslutade yrkesstudier. Detta projekt genererar också goodwill och i rent marknadsföringssyfte sätter det Söderslättsgymnasiet på kartan. Bildningsförvaltningen gör bedömningen att detta projekt ökar antalet sökande till de aktuella programmen.

Ny resursfördelningsmodell

I september 2017 beslutade bildningsnämnden om en ny resursfördelningsmodell. I grundskolan kommer, med start 2018, en större andel av elevpengen fördelas utifrån socioekonomiska förutsättningar. I förskolan kommer en mindre andel av barnpengen fördelas utifrån socioekonomiska förutsättningar eftersom förvaltningen i sin utredning sett att andra faktorer så som vistelsetiden har stor betydelse för hur förskolan kan organisera sig men har samtidigt ingen korrelation med de socioekonomiska förutsättningarna.

5 Framtid

Såväl den nationella som den kommunala trenden är att invånare i åldrarna 20-64 år minskar. Det innebär att befolkningen som försörjer den yngre och äldre generationen blir färre, vilket föranleder **ekonomiska utmaningar** och behov av effektiviseringar i offentlig sektor.

För att åstadkomma hög och jämn kvalitet krävs skickliga, behöriga lärare. Med anledning av omfattande pensionsavgångar de kommande åren står kommunen inför stora utmaningar när det gäller **kompetensförsörjning**. Den nationella lärarbristen är stor och konkurrensen med närliggande kommuner om legitimerade lärare är påtaglig. För att kunna rekrytera och behålla skickliga medarbetare är det av största vikt att arbeta för att vara en attraktiv arbetsgivare. Möjlighet till kompetensutveckling, möjlighet att påverka det egna arbetet, tillgång till stödfunktioner, god löneutveckling och arbetsmiljö är faktorer som förbättrar möjligheten att rekrytera och behålla skickliga lärare och ledare.

En långsiktigt fungerande **lokalförsörjning** är avgörande för en fortsatt positiv utveckling av barnens och elevernas resultat. Det handlar både om att lokalerna ska vara ändamålsenliga och skapa förutsättningar för en verksamhet med god och likvärdig kvalitet, och om att skolledare, lärare, tjänstemän m.fl. ska ha möjlighet att ägna sig åt rätt saker. I dagsläget går mycket tid, kraft och energi till att hantera frågor som handlar om platsbrist eller andra problem och brister i den fysiska miljön. En kapacitetsutredning som omfattar samtliga för- och grundskolelokaler pågår. Utredningen ska utmynna i en översiktlig kapacitetsanalys för varje enhet som redovisar vilka funktioner som ev. begränsar verksamhetens kapacitet.

Forskning visar att **mindre barngrupper** för de yngre barnen i förskolan är en viktig kvalitetsfaktor. På uppdrag av regeringen har skolverket tagit fram riktmärken för barngruppers storlek i förskolan. För barn mellan ett och tre år är riktmärket 6 till 12 barn. För barn mellan fyra och fem år är riktmärket 9 till 15 barn. Trelleborgs kommun har 13,3 barn/grupp bland de yngsta barnen och 16,5 barn/grupp bland de äldre barnen vilket är något lägre än genomsnittet för riket. För att uppnå skolverkets riktmärken krävs ytterligare lokaler. Detsamma gäller för möjligheter att gruppera elever flexibelt inom grundskolan. Förskoleverksamheten för de yngsta barnen är fortsatt ett fokusområde både vad gäller pedagogik, organisation och ekonomi.

Ökad målluppfyllelse i **matematik** är ett fortsatt utvecklingsområde. Den enskilt största anledningen till att elever inte blir behöriga till gymnasie- och högskolestudier är att de inte når kunskapskraven i matematik.

Ett väl fungerande **språk** är en förutsättning för att nå framgång såväl i förskolan och skolan som vidare i livet. Läsförståelsen och skrivförmågan är avgörande förutsättningar för elevernas lärande i alla ämnen. Detta ställer fortsatt höga krav på samtliga medarbetare att medvetet arbeta språkutvecklande inom alla områden och ämnen. Tidiga insatser är av stor vikt för att nå högre målluppfyllelse.

6 Godkännande

BILDNINGSFÖRVALTNINGEN
André Levin, Tf förvaltningschef

BILDNINGSNÄMNDEN
Sven Lindkvist, nämndsordförande